

Zabytki

Zespół dworsko - parkowy w Nagłowicach

Położony w Centrum Nagłowic około 300 m. od drogi krajowej nr 78. Dwór jest to budynek parterowy, dwutraktowy, z mieszkalnym poddaszem, zbudowany na planie wydłużonego prostokąta. Od frontu i styłu (kierunek wschód - zachód) czterokolumnowe ganki. Wystawki w dwuspadowym dachu. Wnętrze rozplanowane jest regularnie, z wejściem i ścieżką pośrodku elewacji frontowej. Gładkie płaszczyzny ścian wzbogacone są profilowanymi opaskami okien. Wielki prosty dwuspadowy dach (aktualnie kryty blachą, niegdyś gontem) nadaje budynkowi proporcje charakterystyczne dla architektury dworskiej. Dwór w skromnej, klasycyzującej architekturze stanowił charakterystyczny w Królestwie Polskim Kongresowym typ siedziby ziemiańskiej. Dworek został wybudowany prawdopodobnie w latach 1798-1800. Jak wyglądał pierwotnie nie wiadomo - przekształcano go w XIX w. kilkakrotnie. Budowniczym był Kacper Walewski herbu Kolumna, poseł na Sejm Czteroletni.

W latach 80-tych po gruntownej renowacji, od września 1988r do świeżo wyremontowanych pomieszczeń dworku przeniesiono Gminną Bibliotekę Publiczną, która wraz ze stałą wystawą biograficzno-literacką zapoznającą z życiem i twórczością Mikołaja Reja, przyjęła nazwę „Dworek Mikołaja Reja” w Nagłowicach.

Dwór Mikołaja Reja otoczony jest parkiem angielskim założonym na przełomie XVII i XVIII wieku, przekształcony następnie w połowie XIX w. i na początku XX w. Najstarsza część parku obejmuje ślady dawnego ogrodu geometrycznego założonego na tarasach. Najwyższy taras tzw. Salon ogrodowy z alejami kasztanowców, drzewami - samotnikami i stawami. W parku rośnie też grupa pięknych dębów - uznanych za pomnik przyrody - pamiętających czasy Mikołaja Reja i mających obwody pni od ponad 400 cm do blisko 700 cm, wysokości od 16 do 20 m, wiek ponad 400 lat oraz niezwykle rzadki w Polsce okaz perukowca podolskiego. Godne uwagi są także m.in. choina kanadyjska, orzech szary, jałowiec wirginijski, aleja grabowa, wiązy i okazałe modrzewie.

Obecnie znajdują się tu również pokoje gościnne i Punkt Informacji Turystycznej, a dworek jest siedzibą instytucji kultury p.n. „Samorządowe Centrum Bibliotek i Kultury „Dworek Mikołaja Reja”

w Nagłowicach.

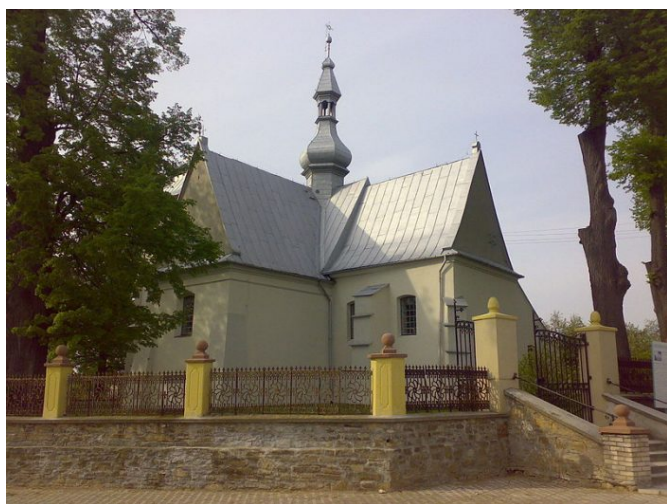
Kościół parafialny p.w. św. Stanisława w Rakoszynie

Położony w północnej części wsi Rakoszyń. Kościół drewniany, modrzewiowy, konstrukcji zrębowej, jednonawowy i szalowany. Prezbiterium niższe i węższe, wieloboczne zamknięte. Część wschodnia odcięta, tworząca trójkątną zakrystię. Przy zachodniej części nawy znajduje się przybudówka mająca charakter niskiej wieży. Wewnątrz kruchta a na piętrze składzik. Pod płaskim stropem tęczowa profilowana belka z datą 1779. Dachy z wieszczką dwuspadowe, kryte blachą. Ołtarz główny barokowy z pierwszej połowy XVIII w., z przemalowanym obrazem Matki Boskiej Anielskiej, w typie XVII w. kamienna chrzcielnica o charakterze gotyckim. Również barokowe rzeźby świętych zakonników - z wieku XVII i rzeźba ludowa Chrystusa Zmartwychwstałego.

Świątynię wznosił w 1779 r. miejscowy proboszcz Tomasz Kaliński, na miejscu starego kościoła zdewastowanego przez innowierców w drugiej połowie XVI w. 28 października 1779r. kościół poświęcił dziekan jędrzejowski ks. Ignacy Kotulski z upoważnienia biskupa krakowskiego Kajetana Sołtyka. Po drugiej wojnie światowej kościół został odnowiony.

Kościół parafialny p.w. św. Marcina w Ciernie - Żabieniec

Pierwotnie kościół parafialny istniał w m. Zdanowice. Do Cierna przeniesiony został w XII lub XIII w. Obecny kościół wzniesiono w 1595r, kosztem opata cystersów jędrzejowskich. Został konsekrowany 17 listopada 1627 r. przez biskupa chełmińskiego Remigiusza Koniecpolskiego, pełniącego zarazem funkcje opata w Jędrzejowie. Kościół przebudowano ok. połowy XVIII wieku.

Ponownie konsekrowany i odnawiany był w latach 1983 - 1987. Kościół wzniesiony na planie prostokąta, murowany i otynkowany. Nawa dwuprzęsłowa z prostokątnym prezbiterium i dwiema symetrycznymi, kwadratowymi kaplicami po jej bokach. Od zachodu nawa przedłużona (ok. połowy XVIII w.) o jedno przęsło z dwukondygnacyjną wieżą. Do prezbiterium przylega od północy zakrystia. W kaplicach z dekoracją stiukową znajdują się piękne sklepienia kolebkowo - krzyżowe. Portal przy wejściu z prezbiterium do zakrystii wykonany z piaskowca w 1690r. Ołtarz główny późnobarokowy z dekoracją w stylu regencji pochodzi z drugiej ćwierci XVIII w. z przemalowanym obrazem barokowym Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Dwa ołtarze boczne; w prawym obraz św. Marcina z XVII w. W kaplicach dwa ołtarze rokokowe. Chrzcielnica z czarnego marmuru wykonana w pierwszej połowie XVIII w. Dwa obrazy z XVIII w. : św. Mikołaja i bł. Wincentego Kadłubka.